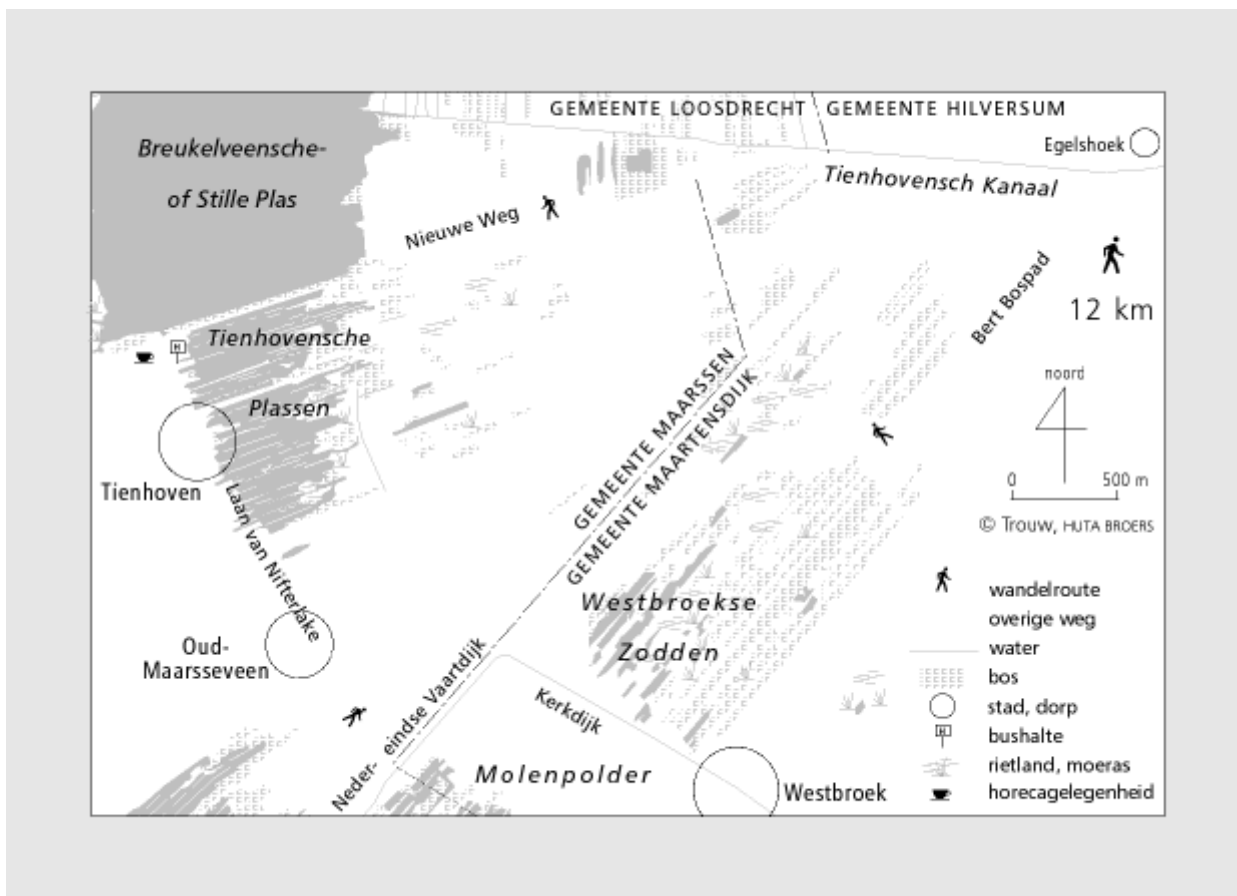

Tienhoven – Trilveen en polders 12km

Afgelopen zondag probeerden wij de Westbroekroute uit. We moesten wel per auto naar het startpunt van de route, want de bus doet het vlekje Tienhoven op de dag des Heren niet aan.

Rust en ruimte met veel groen beloven de organisaties de wandelaar op de nieuwe routes. De eerste vier kilometer van de Westbroekroute moeten echter langs de weg worden afgelegd, van Tienhoven via Oud-Maarsseveen naar Westbroek. Voor gezinnen met kinderen is dat niet aan te raden, want de smalle berm voert de wandelaar akelig dicht langs het rijkelijk aanwezige autoverkeer. Het stuk langs de Nedereindsche Vaartdijk is helemaal gevaarlijk. Het gras is daar hoog en de grond ongelijk, zodat de verleiding groot is het asfalt op te zoeken, waar juist een motorclub met een ferme vlam in de pijp voorbij komt gieren.

Enmaal in de polder bij Westbroek aangeland, zijn we van dat ongerief verlost, maar wacht ons een andere onaangename verrassing: sportvliegtuigjes. Het schijnt een grote attractie te zijn om, liefst met drie of vier kisten tegelijk laag over de polder te scheren en met het lawaai van ronkende motoren argeloze vogels, vee en rustzoekende mensen de stuipen op het lijf te jagen.

De ruimte en het beloofde groen van het veen- en weideland van de Westbroekse Zodden, het moerasbos, de rietvelden en de Tienhovensche Plassen vergoeden gelukkig veel. Afgezien van de verkeersoverlast is de wandeling van Tienhoven naar Westbroek erg aantrekkelijk. Langs de linkerkant van de weg loopt een gezonde sloot met waterlelies en dotters. Bruggetjes leiden naar boerderijen en landhuizen, omzoomd door weelderige zomertuinen met uitbundig bloeiende floxen, hortensia's, dahlia's, zonnebloemen, stokrozen, hosta's en vlinderstruiken. Ook tussen de huizen lopen sloten. Daarachter opent zich het eerste vergezicht over het moerasige polderlandschap, dat we straks zullen doorkruisen. Het eeuwenoude, goedbewaarde kavelpatroon van lange, smalle percelen grond, gescheiden door sloten en greppels, dat zich achter de boerderijen uitstrekt, is duidelijk te onderscheiden. Tot ver in de Middeleeuwen lag hier een onbewoonde wildernis. De ontginning in de kenmerkende langgerechte kavels begon rond 1200. De eerste kolonisten woonden aan de

ontginningsbasis langs de Vecht. Na 1450 werd de wildernis ten noorden van Tienhoven, Oud-Maarsseveen en Westbroek in ontginning genomen. De bewoning schoof in de loop der eeuwen mee met de ontginningsgrens, waardoor de genoemde lintdorpen ontstonden.

Het uitzicht vanaf de Nedereindsche Vaartdijk is weids. In de Molenpolder, rechts van de weg, ontwaren we achter de rietkragen vier zwanenhalzen en boven het polderland links scheren twee buizerds luid krijsend langs de Hollandse wolkenlucht. Een levensgrote foto van Jannie en Piet met de geit, in het gras voor de moestuin, deelt ons mee dat de bewoners van Kerkdijk144 in Westbroek vandaag hun vijftigjarige bruiloft vieren. Even verderop kunnen we gelukkig de openbare weg verlaten en slaan we linksaf het Bert Bospad in. Dit pad is genoemd naar Bert Bos (1946-1996), boswachter van de Molenpolder en de Westbroekse Zodden en groot voorstander van openstelling van dit natuurgebied. We volgen nu het spoor van de vroegere turfstekers. Vroeger werd het veen in dit gebied gebaggerd uit langgerekte brede sloten, ook wel petgaten genoemd. Van het veen, dat op de legakkers te drogen werd gelegd, werden turfjes gestoken, die dienden als brandstof. Toen de behoefte aan turf afnam, groeide het water langzaam dicht. Ook het riet, dat diende als dakbedekking en strooisel voor koeien, werd niet meer gemaaid, met als uiteindelijk resultaat dat dit waterrijke gebied veranderde in moerasbos.

Staatsbosbeheer bracht met ingang van 1991 verandering in dit proces van verlanding. Grote delen moerasbos werden gekapt en graafmachines trokken de oude petgaten open. In het nieuw-ontstane open water kregen de zogenaamde trilvenen weer een kans. Trilveen is een drijvende, verende mat van wortelstokken en plantenresten waarop nieuwe, ook zeldzame, planten kunnen groeien, zoals slank wollegras, mits het water de vereiste kwaliteit heeft. En die heeft het. Het water in de Westbroekse Zodden is op de Utrechtse Heuvelrug gevallen in de vorm van regen en kwelt hier na een lange, ondergrondse tocht zuiver en voedselarm omhoog. Ook wordt het riet weer gemaaid, zodat niet alles opnieuw in korte tijd dichtgroeit tot moerasbos. Dankzij het maaien kunnen de trilvenen wel veertig jaar langer bestaan. Ook hopen de natuurbeheerders dat de zeldzame roerdomp en purperreiger weer in de rietvelden gaan broeden. Langs het vijf kilometer lange Bert Bospad zijn de verschillende stadia van verlanding te zien en te betreden. Vrijwel aan het begin van het pad is een stukje moerasbos toegankelijk gemaakt, over een met houtsnippers geplaveid weggetje. Midden in de 'Zodden' krijgen we tweemaal de kans het pasgemaaide trilveen te bewonderen. Via een loopplank kun je de sterk verende plantenmatras oplopen, een interessant uitstapje dat echter zonder laarzen niet is aan te bevelen. Het water in de petgaten is inderdaad van een zeldzame helderheid, waarin een verscheidenheid aan waterplanten zich duidelijk senang voelt. De lengte van een van de petgaten is voor een zwaan net voldoende om als startbaan te dienen voor een vlieg oefening. Hij scheert vlak langs ons, laag over het wandelpad, zodat we het indrukwekkende suizen van de wind door zijn vleugelveren goed kunnen horen. Diverse koppels ganzen vliegen over. Later zien we ze terug, uitrustend en grazend in de polder van Tienhoven.

We naderen de Kanaaldijk langs het Tienhovensch Kanaal. Dit kanaal vormt de Hollandse Rading, de grens tussen Utrecht en Holland, waar de ontginningen die aan de Vecht waren begonnen, hun einde vonden. Over deze middeleeuwse grens bereiken we de zomen van de Oostelijke Binnenpolder van Tienhoven, die in beheer is bij Natuurmonumenten. De laatste etappe van de Westbroekroute voert ons over een grasdijk tussen de Tienhovensche Plassen en de Breukeleveensche of Stille Plas door. Terug in Tienhoven wacht cafe 't Olde Regthuys met een lekker kopje koffie.

Een indrukwekkende reeks belangenbehartigers -land- en tuinbouworganisaties, Natuurmonumenten, Natuur en Milieu, ANWB, het Groene-Hartteam, wandelorganisaties en de provincies Utrecht, Noord- en Zuid-Holland - heeft de handen ineengeslagen om het 'Groene Hart' van Nederland te ontsluiten voor wandelaars. Vorige maand werden vijf van de veertig nieuwe wandelroutes, die hun project moet opleveren, geopend.'